

Het PAROOL

Extra bijlage!

Sail

Nico Dijkshoorn
'De roem heeft mij verrijkt'

PS Media

Jacob Derwig
Samen met echtgenote Kim van Kooten in therapie

12

Sterke Verhalen
Filmdebuut van twee twintigers

Jasper Schuringa
De held over zijn Amsterdam

PS van de Week

Xx
Xx

22

Vrouw van Derk Sauer

Ellen Verbeek
'We blijven gewoon in Moskou wonen'

PS van de Week

OPGERICHT IN HET OORLOGSJAAR 1940 - 70STE JAARGANG NR 20.189

Psychose vaak na blowen

TON DAMEN en HANNELOES PEN

AMSTERDAM – Zestig procent van de jongeren die een psychose krijgt, blijkt te blowen. De risico's van cannabis nemen de laatste jaren toe doordat de joints sterker zijn geworden en jongeren er vaak meer achter elkaar roken.

Volgens psychiater Lieuwe de Haan van het AMC, die mensen na een psychose behandelt, wijzen zowel wetenschappelijke onderzoeken als de gevallen in zijn kliniek op een sterk verband tussen psychose en blowen.

Joints zijn sterker geworden en jongeren roken er meer van

Jongens uit grote steden blowen twee keer zo veel als hun leeftijdgenoten in een dorp en lopen daarvoor een groter risico. Bij jongens zijn de problemen groter. "Dat komt ook omdat een psychose bij jongens eerder ontstaat dan bij meisjes, al vanaf hun achttiende jaar."

Van de 160 patiënten in de kliniek van De Haan is de helft allochtoon en een kwart van Marokkaanse afkomst. Dat onder Marokkanen meer psychoses voorkomen, betekent niet dat ze vaker blowen. De Haan: "Het lijkt te komen door hun sociale situatie."

Onlangs kwam een negentienjarige Amsterdamse toproeier om het leven na het roken van meerdere joints. Hij stak zichzelf in het hart.

■ Pagina 18/19:

Plan: slechte advocaten openbaar maken op internet

'Raar dat consument nergens inzicht kan krijgen in het onheil dat soms wordt veroorzaakt'

BART MIDDELBURG

AMSTERDAM – Er moet op internet een openbaar register komen waar consumenten kunnen opzoeken hoe vaak advocaten zijn veroordeeld door de tuchtrechter, en waarvoor. De Wet bescherming persoonsgegevens, die zo'n register nu onmogelijk maakt, moet worden aangepast.

Dat zegt de deken van de Amsterdamse Orde van Advocaten, Germ Kemper.

Sommige advocaten zijn zo slecht dat het publiek zichzelf tegen hen moet kunnen beschermen, aldus Kemper. "Ik vind het raar dat je nu als consument nergens inzicht kunt krijgen in wat voor ongelukken een advocaat allemaal kan veroorzaken. Het is een consumentenbelang

dat mensen kunnen zien bij wie ze terecht komen."

Uitspraken in tuchtzaken worden nu alleen geanonimiseerd gepubliceerd. "Ik vind dat advocaten met naam en toenaam moeten worden genoemd, en dat het publiek ook op naam moet kunnen zoeken."

Kemper zegt dat hij, sinds hij drie jaar geleden deken werd, binnen de Nederlandse Orde van Advocaten 'geweldig' zijn best heeft 'de men-

alleen met onvoorwaardelijke schorsingen; waarschuwingen, berispingen en voorwaardelijke schorsingen moeten erbuiten blijven.

Er doen zich, zegt Kemper, schrijnende gevallen voor waarbij cliënten door hun advocaat 'van de wal in de sloot' worden geholpen. In het ergste geval blijven cliënten niet alleen zitten met hun oorspronkelijke juridische probleem, maar krijgen ze ook nog eens een proces aan hun broek van hun eigen advocaat, inclusief beslagleggingen. "Wát een onheil zie je af en toe."

Een register zoals Kemper dat wil, zou consumenten bijvoorbeeld waarschuwen voor mr. Paul Smits. In Amsterdam is Smits onbetwist koploper waar het gaat om tuchtzaken, procedures tegen en beslagleggingen bij (ex-)cliënten.

■ Pagina 18: De slechtste advocaat van Amsterdam

ADVERTENTIE

ROBECO
ZOMERCONCERTEN
Het Concertgebouw
PIANO

vrijdag 27 augustus
Richard Goode

J.S. Bach - Zesde partita Schubert - Sonate D960
Chopin - Vier mazurka's op. 33 Polonaise-fantaisie in As

zondag 29 augustus
Hélène Grimaud

Sydney Symphony o.l.v. Vladimir Ashkenazy
Ravel - Pianoconcert in G

WWW.ROBECOZOMERCONCERTEN.NL

In sommige gevallen wordt de cliënt van de wal in de sloot geholpen

sen daarin mee krijgen'. "Maar dat is me niet gelukt."

Hermine Voûte, waarnemend deken van de Nederlandse Orde, zegt niet tegen zo'n register te zijn, maar

ADVERTENTIE

Als tanden konden kiezen...

De Praktijk voor Kaakchirurgie en Tandheelkunde biedt het complete aanbod van tandheelkundige zorg:

kaakchirurgen • tandartsen • mondhygiëniste • persoonlijke aandacht en zorg • angstige patiënten • sterk in esthetische tandheelkunde

Bel voor een afspraak met 020 305 58 58

Weteringschans 125, 1017 SC Amsterdam

www.alstandenkondenkiezen.nl

‘Blowen? Stop ermee, nu het nog kan’

Vorige maand stak een jonge roeier zichzelf in verwarde toestand dood na het roken van joints. Psychiater Lieuwe de Haan van het AMC, die jaarlijks 160 nieuwe patiënten opvangt, waarschuwt voor de gevaren van blowen.

TON DAMEN
HANNELOES PEN

Lieuwe de Haan
FOTO JEAN-PIERRE JANS

Een psychose is een ernstige psychiatrische aandoening, zegt dr. Lieuwe de Haan van het Academisch Medisch Centrum (AMC). “Ik raad jongeren zeker af te blowen. Het is heel onverstandig om er luchtig over te doen. Je weet namelijk niet hoe een joint valt, of je gevoelig bent voor een psychose. Waarom zou je het risico nemen? Een psychose is ingrijpend. Je stapt in een pseudorealiteit.”

Dat het roken van joints een psychose kan veroorzaken bij mensen die er gevoelig voor zijn, staat vast. De wetenschappelijke bewijzen stapelen zich op. Maar ook in de Zorg-

lijn Vroege Psychose van het AMC, waar artsen zijn gericht op het vroeg onderkennen en tijdig behandelen van jongeren met psychosen, zijn er volgens De Haan sterke aanwijzingen voor een relatie tussen psychose en cannabis. Zestig procent van zijn patiënten blowt. Mensen die blowen hebben ook een grotere kans opnieuw een psychose te krijgen.

Volgens De Haan tonen recente onderzoeken van onder meer de Universiteit van Maastricht aan dat het risico dat je een psychose krijgt, verdubbelt als je blowt. Het gaat wel om kleinere aantallen: 240.000 Nederlanders krijgen in hun leven een psychose. De Haan: “Dat is anderhalf procent van de bevolking. Maar van de mensen die blowen, krijgt drie procent een psychose. En als ze onder de vijftien zijn vier procent.”

De Haan stelt dat deze cijfers betekenen dat de absolute kans op een psychose klein is. Maar, zegt hij, de gevolgen zijn ingrijpend. “Het ontwricht je leven compleet.”

Enkele van de vele mogelijke kenmerken van een psychose: “Je krijgt achterdocht, wordt paranoia. Je kunt denken dat iedereen achter je aan zit. Mensen zien overal camera’s, denken in complotten, hallucineren, horen stemmen. Ze gaan ramen met aluminiumfolie afplakken. Stemmen in het hoofd geven opdrachten. Anderen zitten de hele tijd achter hun computer met waanideeën. Of ze stichten brand, zwerfen op straat of springen in paniek zelfs uit het raam.”

De samenstelling van de joints en omstandigheden waarin die worden gerookt, zijn van grote invloed. De Haan: “De samenstelling van de cannabis is veranderd. De laatste vijf jaar is het THC-gehalte toegenomen. Ouders die zeggen: ‘Joh, laat het kind toch lekker blowen,’ denken aan die slappe stuff uit de jaren zeventig. Maar het middel is in tien jaar een factor tien krachtiger ge-

‘De samenstelling van joints is de laatste jaren veranderd. Het THC-gehalte is sterk

worden. Het verdubbelt het risico op psychose, vooral bij mensen die daar kwetsbaar voor zijn.”

De stimulerende stof THC, een belangrijke werkzame stof in cannabis, maakt dat je sneller gaat denken en vlotter verbanden gaat leggen. Dat kan leiden tot angstaanvalen of psychosen. Cannabidiol, een andere werkzame stof in de joint, is

De Haan waarschuwt voor zelfmedicatie. “Patiënten denken dat ze van een joint rustig worden. Het dempende effect treedt inderdaad het eerst op. Maar vervolgens hakt die THC erin en worden mensen paranoïa. Vaak leggen mensen de link niet met het roken van een joint, omdat de werking van THC pas na een paar uur optreedt.”

Mensen die in een grote stad opgroeien, hebben een groter risico op psychoses dan dorpelingen. “Mogelijk komt dat door de veelheid aan indrukken die zij in hun jeugd opdoen in de stad. Hierdoor zou ‘overactief dopamineoverdracht’ in de hersenen kunnen optreden. Daardoor leg je sneller verbanden en ben je alerter. Als dopamine ‘hyperactief’ is, dan trek je sneller conclusies en als dat uit de hand loopt, kun je psychotisch worden.”

De eerste psychose krijgen mensen doorgaans als ze adolescent zijn. Bij mannen gebeurt het gemiddeld op hun achttiende, negentiende jaar, bij vrouwen tussen hun 22ste en 25ste.

Het AMC opende 26 jaar geleden een kliniek voor vroegtijdige behandeling. De Haan: “Het is verstandig iemand met een psychose de eerste drie tot vijf jaar een intensieve behandeling te geven. Mensen moeten een nieuw evenwicht vinden en zinvolle bezigheden oppakken. Zonder

‘Elke keer weer die bad trip’

Jessica (18), is student rechten. “Ik heb vanaf mijn veertiende een stuk of tien à vijftien keer een jointje gerookt. Zeg over drie jaar tijd. Maar vorig jaar ging het mis. Ik paste op het huis van mijn broer. Er kwamen wat vrienden op bezoek. Een van hen had een joint bij zich. ‘Dit is een heel sterke joint,’ zei hij.

Ik dacht: wat kan er fout gaan? Ik nam een paar trekjes, maar ik had nog niet gegeten. Wel wijn gedronken. Na het roken van die joint was ik heel erg in mezelf gekeerd. Ik kon mijn vrienden niet meer verstaan. Het leek wel alsof ze hard zaten te lachen. Ik raakte in de war, kreeg het extreem koud en moest toen heel erg overgeven.

Daarna voelde ik me beter. Ik dacht: dit is dus een bad trip. Maar de dagen erna kreeg ik paniekaanvallen. Ik beleefde elke keer weer die bad trip. Na die joint werd ik heel angstig. Daarvoor had ik nooit ergens last van, was ik het gelukkigste meisje in de klas. Ik dacht dat ik gek werd. Ik heb het toen aan mijn ouders opgebiecht en ben naar de Bascule gegaan voor hulp.

Ik ben er nu een jaar mee bezig om van die paniekaanvallen, de hyperventilatie en hartkloppingen af te komen. Ik ben behoorlijk geschrokken. Ik steek nooit meer een joint op. Dat is het stomste wat ik ooit heb gedaan.”

‘Ouders gaan uit van die slappe stuff uit de jaren 70’

rustgevend. Maar die dempende werking is verminderd, doordat de verhouding tussen het stimulerende THC en het rustgevende cannabidiol anders is dan vroeger. “Het is met het hoge THC-gehalte een sterkere drug geworden, met minder angstdempende eigenschappen.”

Daardoor is het risico op een psychose toegenomen. Niet iedereen heeft dezelfde gevoeligheid. Sommigen raken zonder blowen al in de war.

toegenomen,' aldus psychiater Lieuwe de Haan.

FOTO HOLLANDE HOOGTE

huisvesting en een baan raken ze steeds verder van huis."

De Haan adviseert patiënten altijd nadrukkelijk te stoppen met blowen. "Het kán! Onderzoek wijst uit dat vijftig procent van de blowers na een psychose ermee op kan houden als verpleegkundigen of artsen zeggen: joh, stop er nou mee." Niet blowen vermindert de kans om op-

De verscheidenheid in patiënten is enorm. Sommigen zijn de vorige dag nog naar college gegaan, anderen zwerven al drie jaar op straat. Maar meestal gaan ze al een jaar niet meer naar school. Ze trokken zich terug en ze hoorden stemmen. Dan blijkt dat het proces voor de eerste psychose al driekwart jaar bezig is.

"Patiënten worden vaak door familie gebracht. Soms hebben ze een klein misdrijf begaan en worden door de politie gebracht. Dit is echter een open afdeling. De meesten zitten hier vrijwillig. Een klein deel komt hier met een rechterlijke machtiging."

"Onze taak is: vertrouwen wekken en tot samenwerking komen. Ook is heel belangrijk om samen te werken met de ouders en andere familie. Aanvankelijk willen de meeste patiënten geen pillen die hun hersenfunctie beïnvloedt, maar medicatie is erg belangrijk. Die remmen de hyperactiviteit van de dopamine."

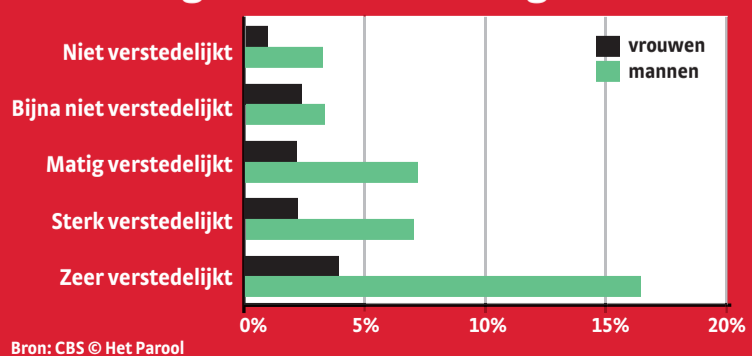
"Het is ook bijna altijd zo dat mensen niet vanzelf beter worden zonder medicijnen. Gezocht moet worden naar medicijnen die de juiste werking hebben met de minste bijwerkingen. Dat is belangrijk omdat mensen het heel lang moeten blijven gebruiken, soms hun hele leven."

'Patiënten denken dat ze van een joint rustig worden'

nieuw een psychose te krijgen en verbetert de conditie van een patiënt. Hij kan zich beter concentreren en komt beter zijn bed uit.

De meeste nieuwe patiënten hoeven niet te worden opgenomen. "We nemen ze pas op als het niet anders kan. Het voordeel van opname is dat ze in de groep zijn. Ze kunnen elkaar op hun gedrag aanspreken. Adolescenten luisteren slecht naar autoriteiten, maar letten wel op elkaar."

Cannabisgebruik naar woongebied

'Mijn laptop luisterde mee'

De 29-jarige Jason, muzikant en dj 'rookte ongeveer vijf joints per dag'. "Maar achttien maanden geleden kreeg ik een psychose. Ik had natuurlijk wel veel trips meege maakt, maar dit sloeg alles. Die psychose kwam niet van de ene op de andere dag. Het had een aanloop van een jaar. Een vriend van me had het al door. Ik zag bijvoorbeeld een plaat liggen en dacht dat er een oog op zat dat naar me keek.

Op een dag bleef ik doorblowen. Het leek net alsof ik niet stoned kon worden. Maar eigenlijk was ik megastoned. Alles kwam ongefilterd binnen. Die wiet zette alles open. Ik was helemaal paranoia. Ik had een laptop uit het raam gegooit omdat ik dacht dat die meeluisterde.

Een Italiaanse vriend nam me mee in een taxi naar huis, maar ik dacht dat hij van de mafia was. Het was midden in de nacht. Mijn vader kwam langs en maakte zich grote zorgen. Uiteindelijk kwam er een politiebusje om me op te halen.

Op 16 februari vorig jaar werd ik naar de kliniek in het AMC gebracht. Een eigen kamer met ontbijt. Zes weken heb ik er gezeten. Het is een soort klooster daar. Daar heb ik geleerd dat ik nooit meer moet roken. Ik ben er nu echt bang voor geworden.

Precies een jaar later kwam ik in een droom terecht, waarbij artsen van Mentrum, van wie ik in het verleden ook hulp heb gekregen, in een theater een psychose namaakten. Maar dat trucje kende ik. Ik denk dat die droom, waarin de CIA en een leger Amerikaanse soldaten op me afkwamen, een soort verwerking was van wat ik had meegemaakt.

Ik ben gestopt met blowen. Nee, ik vind dat niet moeilijk. Die wiet is een lekker beschermend dekkentje. Maar ik heb daar vertrouwen in mezelf voor teruggekregen. Nu voel ik me sterk. Die shit heeft me te veel afgeleid.

Ik wil nooit meer blowen. De wiet is de laatste jaren veel sterker geworden. Je weet niet meer wat erin zit. Ik zou tegen rokers zeggen: koop liever een stekje, heb drie maanden geduld en dan heb je je eigen gekweekte, betrouwbare wiet."

De namen van Jessica en Jason zijn om privacyredenen veranderd.

Cannabisgebruik afgelopen maand

